

Lovforslag nr. L 161. Fremsat den 2. februar 1979 af undervisningsministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Om børnehaveklasser, skolepasningsordninger m. v.)

§ 1.

I lov nr. 313 af 26. juni 1975 om folkeskolen som ændret ved lov nr. 243 af 8. juni 1977 og lov nr. 302 af 8. juni 1978 foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Folkeskolen kan endvidere tilbyde eleverne ophold under tilsyn med mulighed for leg og beskæftigelse før og efter skoletid.«

2. I § 19, *stk. 1*, indsættes i *1. pkt.* efter »Det påhviler kommunen«: »at oprette børnehaveklasser og«, og *3. pkt.* ophæves.

3. I § 22, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»Amtsrådet, i København kommunalbestyrelsen, kan i særlige tilfælde tillade, at der i en skoles børnehaveklasser optages børn fra flere skoledistrikter.«

4. I § 24, *stk. 1, nr. 2*, ændres »og undervisning i fritiden efter § 3, *stk. 3*« til: »undervisning i fritiden efter § 3, *stk. 3*, og ophold under tilsyn før og efter skoletid efter § 3, *stk. 4*«.

5. I § 25, *stk. 1*, indsættes efter *1. pkt.*:

»I de tilfælde, hvor børnene i henhold til § 3, *stk. 4*, opholder sig på skolen før og efter skoletid, har kommunen kun pligt til at sørge for befordring i tilslutning til sædvanlig skoletid ved skolen.«

6. I § 25 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Bestemmelserne i *stk. 1-3* finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem skole og daginstitution eller formidlet dagpleje i henhold til lov om social bistand af elever, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution m. v.«

Stk. 4-6 bliver herefter *stk. 5-7*.

7. I § 37 ophæves *stk. 1, 2. pkt.*, og *stk. 2, 2. pkt.*, affattes således:

»Ønskes flere børn optaget, end der er plads til, optages de ældste børn først, medmindre særlige hensyn til de enkelte børn taler for at fravige denne rækkefølge.«

8. I § 38, *2. pkt.*, ændres »og er der ved skolen oprettet børnehaveklasse, kan barnet inden 3 måneder henvises hertil« til: »kan det inden 3 måneder henvises til børnehaveklasse«.

9. I § 42 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kommunen opkræver betaling af forældre for ophold under tilsyn før og efter skoletid, jfr. § 3, *stk. 4*«

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1979, § 1, nr. 2, 7 og 8 dog den 1. august 1980.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan for tiden indtil 31. juli 1984 i særlige tilfælde tillade, at reglen i § 1, nr. 2, fraviges.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

I. Børnehaveklasser.

Ved lov nr. 203 af 16. juni 1962 om ændringer i lov om folkeskolen blev der åbnet mulighed for, at undervisningsministeren som en forsøgsordning kunne godkende oprettelsen af »særlige klasser for børn under den undervisningspligtige alder«. Denne forsøgsordning blev på grundlag af de positive resultater, man havde opnået i forsøgsklasserne, ved lov nr. 233 af 8. juni 1966 om ændringer i lov om folkeskolen afløst af en almindelig adgang til at oprette børnehaveklasser, forudsat at de fornødne lokaler og lærerkræfter var til rådighed.

Siden 1966 har antallet af børnehaveklasser været stærkt stigende. I skoleåret 1977-78 var børnetallet i børnehaveklasser således ca. 55.000, hvilket svarer til ca. 75 pct. af det forventede elevtal i 1. klasse i skoleåret 1978-79, og der var i større eller mindre omfang oprettet børnehaveklasser i 229 kommuner.

Det af undervisningsministeren den 8. september 1975 nedsatte udvalg vedrørende samvirke mellem hjem, førskole, skole og fritidsforanstaltninger for børn i alderen 5-8 år (skolestartudvalget) har i sin 1. delbetænkning bl. a. givet udtryk for den opfattelse, at der for alle børn bør være et pædagogisk tilbud i året før skolegangens påbegyndelse. Delbetænkningen har af undervisningsministeriet været forelagt for Uddannelsesrådet for grundskolen m. v., der i sin udtalelse har anbefalet, at der tages lovgivningsinitiativ til sikring af, at alle, der ønsker det, kan få deres barn i børnehaveklasse, således at oprettelsen af børnehaveklasser bliver gjort obligatorisk for kommunerne.

Baggrunden for uddannelsesrådets forslag er især, at det har vist sig, at når der oprettes et tilstrækkeligt antal børnehaveklasser, bruges de i betydeligt omfang af alle grupper af befolkningen. Man finder endvidere, at med den stigning, der år for år finder sted i antallet af børnehaveklasser og dermed i antallet af børn, der får del i dette førskoletilbud, bliver den ulighed, at nogle forældre

kan få deres børn i børnehaveklasser og andre ikke, mere og mere iøjnefaldende.

Også Det Centrale Uddannelsesråd giver i sin redegørelse »U 90« udtryk for den opfattelse, at den nuværende ordning, hvorefter det står kommunerne frit for at oprette børnehaveklasser, bør afløses af en ordning, der pålægger kommunerne at tilbyde alle børn gratis børnehaveklasseophold på 3 timer dagligt i det sidste førskoleår.

Det er undervisningsministeriets opfattelse, at alle børn i 6-årsalderen bør have mulighed for at blive optaget i børnehaveklasse. Det foreslås derfor, at det med virkning fra 1. august 1980 pålægges kommunerne at oprette børnehaveklasser, jfr. den foreslåede ændring af § 19, stk. 1. Et barn skal herefter efter forældrenes anmodning optages i en børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, jfr. den foreslåede ændring af § 37, stk. 1.

Forslaget må ses som et led i en allerede påbegyndt udvikling, idet reglerne for skolegangens påbegyndelse ved en lovændring i 1972 blev ændret, således at der i videre omfang kunne tages individuelle hensyn ved optagelse i skolernes 1. klasser. Endvidere er muligheden for at samordne virksomheden i børnehaveklasserne og 1.-2. klasserne under overvejelse i undervisningsministeriet. Også ændringsforslaget vedrørende skolepasningsordninger må betragtes som et led i denne udvikling.

Børnehaveklasser har hidtil været beregnet for de børn, der det følgende år ventes at skulle begynde i 1. klasse ved den pågældende skole. Baggrunden for, at man har kunnet stille dette krav, har imidlertid været, at det var frivilligt for kommunerne, om man ønskede at oprette børnehaveklasser. Selv om en adgang til at optage børn fra flere skoledistrikter i en skoles børnehaveklasser ikke vil være i overensstemmelse med ønsket om et samlet indskolingsforløb, finder man ikke, at kravet kan opretholdes ubetinget, når det gøres obligatorisk for kommunerne at oprette børnehaveklasser. Dels vil der være skoler, der er for små til at have en børnehaveklasse, dels vil der være større skoler, der lokalemæssigt ikke har plads til en

børnehaveklasse, medens andre skoler i kommunen har den fornødne kapacitet. Det foreslås derfor at ændre § 22, stk. 2, således, at der åbnes mulighed for, at amtsrådet, i København kommunalbestyrelsen, i særlige tilfælde kan tillade, at der i en skoles børnehaveklasser optages børn fra flere skoledistrikter. Det forudsættes, at dispensationerne som regel vil være tidsbegrænsede, idet dispensationsårsagerne i mange tilfælde vil kunne afhjælpes over en periode.

II. Skolepasningsordninger.

Inden for de senere år har en række kommuner i samarbejde med forældrene oprettet pasningsordninger på skolerne. Skolestartudvalget beskæftiger sig i sin 1. delbetænkning bl. a. med problemerne omkring disse pasningsordninger. Udvalget har fremhævet, at det findes uheldigt, at der i den gældende lovgivning ikke er egentlig hjemmel for skolefritidsordninger i den forstand, at der er klarhed over mål og indhold, personale, tilskudsforhold osv. På denne baggrund har udvalget foreslået, at der snarest skabes klarhed over, på hvilket lovgrundlag skolefritidsordninger skal fungere, og at der i tilknytning hertil udarbejdes klare retningslinier for virksomheden, således at forholdene er forsvarlige for de deltagende børn.

Undervisningsministeriet har forelagt ovennævnte delbetænkning for Uddannelsesrådet for grundskolen m. v., der bl. a. har foretaget en vurdering af de foreliggende muligheder for at etablere ordninger, som kan imødekomme behovet for et såkaldt supplerende værested for en gruppe af skolens mindre elever. Rådet finder, at børnehaverne og fritidshjemmene er positive muligheder for at løse opgaverne, men at man må anbefale, at man på længere sigt arbejder for at løse problemerne gennem oprettelse af tilsynssikrede værestedsordninger eller socialpædagogiske pasningsordninger på skolerne.

Uddannelsesrådet for grundskolen m. v. har endvidere anført, at de socialpædagogiske pasningsordninger ved skoler, der er oprettet i henhold til socialministeriets cirkulære af 29. marts 1976, på hensigtsmæssig måde løser de omhandlede problemer, og rådet anbefaler derfor, at det, såfremt man søger at løse problemerne uden for bistandslovens regler, sikres, at ordningerne i lighed med de socialpædagogiske pasningsordninger giver kontrolleret beskæftigelse af børnene uden for deres skoletid. Rådets udtalelse omfatter alene børn på de yngste klassetrin (børnehaveklasse - 3. klasse).

Det Centrale Uddannelsesråd peger i sin redegørelse »U 90« bl. a. på spørgsmålet om væresteder for børn uden for den tid, i hvilken de undervises i skolen. Uddannelsesrådet finder, at der er behov for en koordinering af virksomheden i og placeringen af daginstitutioner og skole, ligesom man også mener, at der bør ske en samordning af de forskellige fritidsordninger, således at de, uanset om de foregår i børnehaver, i fritidshjem eller i væresteder i tilknytning til skoler, giver en supplerende pasning og beskæftigelse under pædagogisk og socialt udviklende forhold og med tilsyn med hvert enkelt barns tilstedeværelse.

Det er undervisningsministeriets opfattelse, at der bør åbnes mulighed for etablering af skolepasningsordninger, idet man herved især har lagt vægt på, at skolens undervisning, skolepasningsordningen og de tilbud, som i henhold til lov om fritidsundervisning m. v. og folkeskolelovens § 3, stk. 3, gives på skolen, på denne måde kan indgå i en helhed.

Etableringen af skolepasningsordninger er imidlertid forbundet med en række problemer, som man har ment burde gøres til genstand for en nærmere undersøgelse af en arbejdsgruppe med henblik på tilvejebringelse af et egnet grundlag for en generel ordning på dette område. Undervisningsministeriet nedsatte derfor i maj måned 1978 en arbejdsgruppe, der fik til opgave at overveje og fremkomme med indstilling om indholdet og omfanget af en betryggende skolepasningsordning for børnene i børnehaveklasser og på 1.-3. klassetrin, således at der i denne forbindelse blev givet en redegørelse for åbningstider og lokaleforhold, personalemæssige konsekvenser, de økonomiske rammer, herunder forældrebetaling, og forholdet til de af socialministeriet administrerede socialpædagogiske fritidsforanstaltninger i henhold til bistandsloven.

Arbejdsgruppen har i november måned 1978 afgivet sin redegørelse. Det foreslås heri, at folkeskoleloven ændres, således at der åbnes mulighed for, at folkeskolen kan tilbyde eleverne pasning uden for undervisningstiden, at undervisningsministeren udsender vejledende retningslinier herom, og at der kan opkræves forældrebetaling. Arbejdsgruppen finder det endvidere ønskeligt, at der ydes statstilskud til ordningen. Redegørelsen indeholder endelig et udkast til en vejledning om skolepasningsordninger, der er gengivet som bilag I til lovforslaget.

Da ydelse af statstilskud til formål, der er omfattet af folkeskoleloven, vil indebære et brud med principperne for folkeskolens finansiering, som

man tillægger stor vægt, finder undervisningsministeriet ikke at kunne tilslutte sig arbejdsgruppens forslag på dette punkt.

For så vidt angår spørgsmålet om forældrebetaling bemærkes, at man finder, at det ligesom for pasningsordninger i henhold til bistandsloven bør være en pligt for kommunerne at opkræve forældrebetaling.

Undervisningsministeriet kan i øvrigt i princippet tiltræde arbejdsgruppens forslag.

Folkeskoleloven foreslås derfor ændret, således at der åbnes mulighed for, at kommunerne kan oprette skolepasningsordninger, jfr. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 4, og således at kommunerne opkræver betaling af forældrene for elever, som er optaget i skolepasningsordningen.

Med hensyn til vejledningsudkastet bemærkes, at man som udgangspunkt kan tiltræde arbejdsgruppens forslag, idet undervisningsministeriets endelige stillingtagen til udkastet dog bl. a. må afvente lovforslagets behandling i folketinget. Vejledningen, der vil blive udsendt snarest muligt efter lovens vedtagelse, vil blive forhandlet med socialministeren.

III. Udvidelse af befodringsbestemmelsen.

Den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 25 omfatter kun befodrning mellem skolen og hjemmet eller dets nærhed, og »hjemmet« skal i denne forbindelse fortolkes som bopælen.

Ministeriet har imidlertid konstateret, at der tilsvarende kan være et behov for befodrning mellem skole og daginstitution eller formidlet dagpleje (kommunal dagpleje) i henhold til lov om social bistand (L. nr. 333 af 19. juni 1974) af børn, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution m. v., og man finder, at de samme reale grunde, som ligger bag de nuværende befodringsregler, kan gøres gældende på en sådan befodrning.

Som følge af forslaget i § 3, stk. 4, om oprettelse af skolepasningsordninger har man endvidere fundet det hensigtsmæssigt at afgrænse kommunernes befodringsforpligtelse i tilknytning til skolepasningsordningerne til kun at omfatte befodrning i tilslutning til sædvanlig skoletid ved skolen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5 og 6.

IV. Økonomiske og administrative konsekvenser.

1. Børnehaveklasser. I de kommuner, hvor der allerede er oprettet et tilstrækkeligt antal børnehave-

veklasser, optages en meget stor del, ofte over 90 pct. af samtlige børn i børnehaveklasserne. Det må antages, at noget lignende vil komme til at gælde for hele landet efter lovændringen.

Under denne forudsætning anslås det, at den foreslåede ændring med hensyn til børnehaveklasserne, jfr. ovenfor under I, vil give anledning til en personaleudvidelse i kommunerne på ca. 420 børnehaveklasseledere og medhjælpere samt til øgede udgifter til skolebyggeri m. v.. De samlede merudgifter, der alle falder på kommunerne, vil andrage ca. 22,5 mill. kr. i finansåret 1980 og ca. 54 mill. kr. i finansåret 1981 og følgende finansår. Der er ikke i udgiftsskønnene taget hensyn til eventuelle kommunale mindreudgifter på daginstitutionsområdet.

2. Skolepasningsordninger. Efter forslaget åbnes der alene mulighed for, at kommunerne kan etablere skolepasningsordninger, hvis de ønsker det. Forslaget indebærer derfor ikke i sig selv økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne.

3. Udvidelse af befodringsbestemmelsen. Forslaget om udvidelse af befodringsbestemmelsen, jfr. ovenfor under III, skønnes ikke at have administrative konsekvenser. Eventuelle merudgifter til dækning af befodringsordningen påhviler kommunerne. De økonomiske konsekvenser af denne del af lovforslaget kan ikke angives.

B. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1, nr. 1.

Muligheden for at blive optaget i en skolepasningsordning vil sikkert fortrinsvis blive udnyttet af de mindste børn, dvs. børn i børnehaveklasser og på 1.-3. klassetrin, men det er alligevel i overensstemmelse med indstillingen fra arbejdsgruppen vedrørende skolepasningsordninger undervisningsministeriets opfattelse, at det ikke bør være udelukket, at også elever fra andre klassetrin kan optages. Muligheden for at tilbyde ophold på skolen før og efter skoletid er derfor ikke efter forslaget begrænset til at omfatte bestemte klassetrin. Det af arbejdsgruppen udarbejdede udkast til vejledning vedrører børn i børnehaveklasser og på 1.-3. klassetrin. Man vil senere overveje behovet for at udarbejde vejledende retningslinier for de lidt ældre elever.

Det forudsættes, at udbygningsplanerne for så vidt angår spørgsmålet om etablering af skolepasningsordninger koordineres med udbygningsplanerne på det sociale område i de enkelte kommuner.

Senest i 1981 vil undervisningsministeriet på baggrund af erfaringerne fra den forløbne periode tage problemerne omkring etablering af skolepasningsordninger op til fornyet overvejelse med henblik på en undersøgelse af behovet for på enkelte punkter at fastsætte nærmere bestemmelser.

Til § 1, nr. 2.

Der henvises til afsnit I i de almindelige bemærkninger.

Til § 1, nr. 3.

Efter forslaget kan amtsrådet i særlige tilfælde tillade, at der i en skoles børnehaveklasse optages børn fra flere skoledistrikter. I København og Frederiksberg meddeles tilladelsen af kommunalbestyrelsen. Idet der i øvrigt henvises til afsnit I om børnehaveklasse i de almindelige bemærkninger, tilføjes det, at undervisningsministeriet på baggrund af indberetninger fra amtsrådene om de meddelte tilladelser vil følge udviklingen på området i en periode på 5 år fra lovens ikrafttræden.

Til § 1, nr. 4.

§ 24, stk. 1, foreslås ændret, således at der i tilfælde, hvor en skole ønsker at udnytte muligheden for at etablere en skolepasningsordning, skal optages bestemmelse herom på skoleplanen. Dette indebærer, at foruden skolekommissionen også den pågældende skoles skolenævn forud skal udtale sig om en sådan ordning.

Til § 1, nr. 5.

Forslaget indebærer, at kommunerne kun er forpligtet til at befordre børn mellem skole og hjem og omvendt i forbindelse med skolepasningsordningerne, såfremt denne befordring ligger i tilknytning til sædvanlig skoletid ved skolen. Såfremt barnet benytter skolepasningsordningen udover dette tidsrum, skal forældrene selv sørge for transport mellem skolen og hjemmet.

Til § 1, nr. 6.

Udvidelsen af befordringsforpligtelsen omfatter efter forslaget såvel befordring mellem skole og daginstitution som mellem skole og formidlet dagpleje (kommunal dagpleje) i henhold til lov om social bistand, men ikke befordring mellem skole og privat dagpleje. Begrundelsen for at medtage befordring til og fra den formidlede dagpleje på

linje med daginstitutioner er, at denne efter lov om social bistand betragtes som et supplement til de daginstitutioner for børn, som er omhandlet i bistandslovens kapitel 16, ved udarbejdelsen af udbygningsplanen for den sociale og sundhedsmæssige virksomhed i amtet. Det findes derfor mest rimeligt også at inddrage den formidlede dagpleje under befordringsordningen.

Befordringsforpligtelsen omfatter alene befordring mellem skolen og daginstitutionen eller dagplejen og omvendt, og således ikke befordring mellem hjemmet (bopælen) og daginstitutionen m. v.

Det er en forudsætning for befordring af raske skolebørn, at de i § 25, stk. 1, nr. 1) eller 2) anførte betingelser med hensyn til skolevejens længde og beskaffenhed er opfyldt.

De øvrige bestemmelser i § 25 finder tilsvarende anvendelse på den heromhandlede befordring.

Til § 1 nr. 7.

Efter forslaget skal samtlige børn efter forældrenes anmodning optages i børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år eller senere. Bestemmelsen i § 37, stk. 1, 2. pkt., der vedrører spørgsmålet om, hvilke børn der skal optages, hvis der ikke er plads nok, foreslås derfor ophævet. Forslaget om ændring af stk. 2, 2. pkt., er en følge af den foreslåede ændring af stk. 1.

Til § 1, nr. 8.

Baggrunden for forslaget er, at der efter den foreslåede lovændrings ikrafttræden vil være børnehaveklasse ved alle de skoler, hvor der er 1. klasser, bortset fra de særlige tilfælde, hvor kommunerne har opnået tilladelse til, at der optages børn fra flere skoledistrikter i en skoles børnehaveklasse i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 2, 2. pkt., eller har opnået dispensation efter overgangsbestemmelsen. Har kommunen opnået tilladelse efter § 22, stk. 2, 2. pkt., vil barnet, hvis forældrene ønsker, at det skal fortsætte skolegangen, kunne henvises til en børnehaveklasse på den skole, hvor der er oprettet børnehaveklasse for børn fra det pågældende skoledistrikt.

Til § 1, nr. 9.

Man finder det naturligt, at der ligesom på daginstitutionsområdet opkræves betaling af forældrene for elever, som er optaget i skolepasningsordninger. Det er herved en forudsætning, at kommu-

nerne under hensyn til forældrenes økonomiske forhold kan tilbyde hel eller delvis friplads.

Til § 2.

Lovforslaget foreslås sat i kraft den 1. august 1979, idet bestemmelserne vedrørende kommunernes forpligtelse til at oprette børnehaveklasser dog først træder i kraft 1. august 1980. Det må imidler-

tid forudses, at det især af lokalemæssige grunde vil være vanskeligt for nogle kommuner allerede fra den 1. august 1980 at opfylde de krav, som følger af den foreslåede ændring af § 19, stk. 1. Der er derfor med den foreslåede bestemmelse i stk. 2 åbnet mulighed for, at undervisningsministeren i en overgangsperiode i særlige tilfælde kan dispensere fra kravet om oprettelse af børnehaveklasser.

Bilag 1

Udkast til vejledning om skolepasningsordninger

1. Kommunalbestyrelsen kan oprette skolepasningsordninger for børnene i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin i de enkelte skoler under kommunens skolevæsen.

2. Skolepasningsordninger bør kun oprettes, såfremt der kan stilles lokaler m. m. til rådighed uden at begrænse skolens adgang til at disponere over det nødvendige antal undervisningslokaler.

Formål og funktioner.

3. Pasningsordningen tjener som opholdssted for skolens børn i tilknytning til skoletiden i selve skolebygningen eller i lokaler i nær tilknytning til denne.

4. Pasningsordningen bør fungere som et supplement til hjemmet, skolen og andre fritidsforanstaltninger og bør under fremmødekontrol give mulighed for leg og beskæftigelse under pædagogisk og socialt udviklende forhold.

5. Pasningsordningen kan indrettes således, at den også kan varetage skolens tilsyn med eleverne i mellemtimer og fritimer, ventetider i forbindelse med befordringsordninger samt andre opgaver under skolens virksomhed uden for den egentlige undervisning.

I sådanne tilfælde bør der ikke være ansat andet personale ved skolen til varetagelse af de samme opgaver.

Åbningstid.

6. Pasningsordningen bør være åben hele året. Kommunalbestyrelsen kan dog bestemme, at pasningsordningen helt eller delvist er lukket i ferier og på fridage i folkeskolen.

7. Den daglige åbningstid fastsættes af kommunalbestyrelsen efter indstilling fra skolenævnet på grundlag af indhentet forslag fra skolelederen og den daglige leder af pasningsordningen.

Optagelse af børn.

8. Pasningsordningen bør være indrettet til et fast (maksimalt) børnetal afhængig af be-

hovet og de lokaler, der kan stilles til rådighed for ordningen, jfr. pkt. 18.

9. Beslutning om optagelse af børn i skolepasningsordningen træffes af skolelederen efter forudgående drøftelse med den daglige leder af pasningsordningen. Kun børn fra skolen kan optages i pasningsordningen. Såfremt pasningsordningen ikke har plads til alle tilmeldte børn, bør børn fra de yngste klassetrin optages først.

Hvis skolelederens afgørelse af, om et barn kan optages i pasningsordningen, indbringes for skolenævnet, træffer det den endelige administrative afgørelse af spørgsmålet.

Såfremt pasningsordningens lokale- og personalemæssige forhold gør det muligt, bør også børn fra højere klassetrin kunne optages i ordningen efter skolelederens vurdering i det enkelte tilfælde.

Ledelse m. v.

10. Skolens leder har såvel den administrative som den pædagogiske ledelse af skolens pasningsordning. Den daglige drift af pasningsordningen bør forestås af en leder i samarbejde med de øvrige medarbejdere ved ordningen.

11. Skolenævnet varetager som led i sit almindelige tilsyn med skolen også tilsynet med pasningsordningen.

Personalets uddannelse og sammensætning.

12. Den daglige leder af skolepasningsordningen bør have gennemført uddannelsen til børnehav eller fritidspædagog eller anden tilsvarende pædagogisk uddannelse.

13. De øvrige medarbejdere bør have gennemført den i pkt. 12 omhandlede pædagogiske uddannelse eller på anden måde have kvalificeret sig til arbejdet, f. eks. gennem praktiske erfaringer med børn.

14. Der bør i pasningsordningen være ansat mindst 2 medarbejdere, heraf en med pædagogisk uddannelse. Herudover bør der efter en konkret vurdering af den enkelte pasningsordning være yderligere personale til

det direkte arbejde med børnene samt personaletimer til andre særlige arbejdsopgaver i det omfang, kommunalbestyrelsen ønsker disse opgaver løst.

Varetager pasningsordningen også de i pkt. 5 nævnte arbejdsopgaver, må antallet af medarbejdere forøges i fornødent omfang.

Ansættelse.

15. Kommunalbestyrelsen ansætter personalet ved skolepasningsordninger.

Løn- og ansættelsesvilkår.

16. Fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkår sker efter de for kommunalt ansat personale gældende regler.

Medlemskab af lærerrådet m. v.

17. Skolepasningsordningens daglige leder og øvrige medarbejdere deltager i lærerrådets møder med stemmeret, når lærerrådet behandler spørgsmål, der vedrører pasningsordningen.

Lokaler, friareal.

18. Skolepasningsordningen bør indrettes i lokaler, som gør det muligt at danne et pædagogisk miljø, hvor børnene og personalet kan trives, og hvor børnene får de bedste muligheder for udfoldelse.

Pasningsordningen bør råde over et eller flere basislokaler med et samlet areal på mindst 2 m² pr. barn samt depotrum. En del af depotrummet bør ligge i umiddelbar nær-

hed af basislokalet. Pasningsordningen bør endvidere råde over værksteds- og køkkenfaciliteter.

Herudover bør pasningsordningen have adgang til at benytte skolens øvrige lokaler i det omfang, det er foreneligt med undervisningen.

Det samlede lokaleareal til rådighed for pasningsordningen bør udgøre mindst 6 m² pr. barn.

Pasningsordningen bør råde over et uden-dørsareal (legeplads, græsareal m. v.) på mindst 10 m² pr. barn.

Kommunalbestyrelsen bør ved indretning af lokaler til pasningsordningen være opmærksom på de krav, som følger af arbejdsmiljøloven, brandlovgivningen og bygningslovgivningen.

Forældrebetaling.

19. Det henstilles, at kommunalbestyrelsen kræver betaling af forældrene for børn, som deltager i en skolepasningsordning. Betalingen bør svare til den betaling, herunder med mulighed for friplads, som fastsættes for tilsvarende daginstitutionspladser i kommunen i medfør af bistandsloven, og kan sættes i forhold til pasningsordningens åbningstid.

Såfremt skolepasningsordningen varetager de ovenfor i pkt. 5 omhandlede funktioner, kan der ikke kræves betaling fra forældrene til de børn, som kun deltager i denne del af pasningsordningen.

Bilag 2

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 3 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Folkeskolen kan endvidere tilbyde eleverne ophold under tilsyn med mulighed for leg og beskæftigelse før og efter skoletid.«

§ 3. Folkeskolen omfatter en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole og en 1-årig 10. klasse.

Stk. 2. Til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives der specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Undervisningsministeren fastsætter regler herom og kan i denne forbindelse fravige §§ 4, 6, 7 og 12 og 14.

Stk. 3. Folkeskolen kan tilbyde eleverne undervisning i deres fritid.

2. I § 19, stk. 1, indsættes i 1. pkt. efter »Det påhviler kommunen«: »at oprette børnehaveklasse og«, og 3. pkt. ophæves.

§ 19. Det påhviler kommunen at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse, herunder specialundervisning, af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, jfr. § 46. Endvidere påhviler det kommunen at sørge for specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen. Kommunen kan oprette børnehaveklasse, men har ikke pligt dertil.

Stk. 2. Uden for Københavns og Frederiksberg kommuner påhviler det dog amtskommunen efter de af undervisningsministeren godkendte skole- og udbygningsplaner at sørge for specialundervisning af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder sig i amtskommunen, og hvis udvikling kræver en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte. Tilsvarende påhviler det amtskommunen at sørge for specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan godkende, at specialundervisning af den i stk. 2 nævnte karakter indrettes i kostskoleform.

Stk. 4. Undervisningsministeren udfærdiger vejledende retningslinier for udarbejdelsen af de i stk. 2 nævnte udbygningsplaner.

Stk. 5. Elever, som i løbet af skoleåret flytter fra kommunen eller fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i kommunen i resten af skoleåret.

3. I § 22, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Amtsrådet, i København kommunalbestyrelsen, kan i særlige tilfælde tillade, at der i en skoles børnehaveklasse optages børn fra flere skoledistrikter.«

§ 22. Til hver skole hører et skoledistrikt, der kan være større for skolens ældre end for dens yngre klassetrin, jfr. dog § 23, stk. 1. Undervisningsministeren kan godkende, at et skoledistrikt er fælles for flere skoler.

Stk. 2. Undervisning i henhold til § 7, stk. 2, § 8 og § 9 samt i latin kan være fælles for elever fra flere skoler.

Stk. 3. Undervisning i henhold til § 7, stk. 2, og § 9 samt i latin kan tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungdomsskole, således at eleverne om nødvendigt henvises hertil. Eleverne skal dog, hvis de ønsker det, kunne modtage undervisning inden for folkeskolen i hele det ugentlige timetal, der er fastsat i undervisningsplanen, jfr. § 16, stk. 1, nr. 3.

Stk. 4. Omlægning af distriktsgrænser mellem bestående skoler skal så vidt muligt være uden virkning for børn, der allerede er optaget i skolen, og hvis forældre ønsker, at de skal forblive i samme skole. Dette gælder dog ikke, hvis klassen kan overflyttes samlet.

Stk. 5. Har en kommunalbestyrelse besluttet at nedlægge en skole, skal dette bekendtgøres i et eller flere af de lokale blade. Fremsætter mindst 50

pct. af de beboere i det pågældende skoledistrikt, der har valget til kommunalbestyrelsen, inden 4 uger efter bekendtgørelsen skriftlig begæring derom, skal kommunalbestyrelsen afholde en afstemning om skolens nedlæggelse. Stemmeberettigede ved afstemningen er de beboere i skoledistriktet, der har valget til kommunalbestyrelsen. De nærmere regler om sådanne afstemninger fastsættes af undervisningsministeren. Bliver resultatet af afstemningen, at mindst 60 pct. af de stemmeberettigede ønsker skolen opretholdt, kan den først nedlægges efter udløbet af den følgende valgperiode og da kun, hvis kommunalbestyrelsen på ny træffer beslutning herom. Der kan ikke over for denne beslutning begæres afstemning blandt beboerne.

4. I § 24, stk. 1, nr. 2, ændres »og undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3« til: »undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og ophold under tilsyn før og efter skoletid efter § 3, stk. 4«.

§ 24. For hver kommune udarbejdes en skoleplan, der skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) Skolernes navne og distrikter, jfr. § 22. Det kan herunder bestemmes, at der kan foretages mindre distriktsomlægninger i forbindelse med den årlige indskrivning.
- 2) Hver enkelt skoles omfang med hensyn til undervisning i grundskolen og 10. klasse samt børnehaveklasser, specialundervisning efter § 3, stk. 2, og § 3 a, stk. 2, og undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3.
- 3) Specialpædagogisk bistand efter § 3 a, stk. 1, til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.
- 4) Indretning af specialundervisning efter overenskomst med amtskommunen, jfr. § 20, stk. 1.
- 5) Henvisning til undervisning i andre skoler ifølge overenskomst, jfr. § 20.
- 6) Undervisning på institutioner i området, jfr. § 21, stk. 2.
- 7) Normeringen af stillinger som tjenestemænd i folkeskolen, timelærere og faste vikarer samt disse stillingers klassificering, for så vidt den ikke følger af almindelige regler.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om grundlaget for normering af stillinger efter stk. 1, nr. 7, herunder om antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag.

5. I § 25, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»I de tilfælde, hvor børnene i henhold til § 3, stk. 4, opholder sig på skolen før og efter skoletid, har kommunen kun pligt til at sørge for befordring i tilslutning til sædvanlig skoletid ved skolen.«

6. I § 25 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem skole og daginstitution eller formidlet dagpleje i henhold til lov om social bistand af elever, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution m. v.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

§ 25. Kommunen skal sørge for befordring mellem skolen og hjemmet eller dets nærhed af:

- 1) børn, der har længere skolevej end 2½ km i børnehaveklasser og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-9. klassetrin og 7 km i 10. klasse, og
- 2) børn, der har kortere skolevej, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet.

Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.

Stk. 2. Kommunen skal endvidere sørge for befordring til og fra skole af syge og invaliderede elever efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg kommuner skal sørge for befordring til og fra skole af elever, der modtager undervisning af den i § 19, stk. 2, nævnte karakter, efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 4. Forpligtelsen til at sørge for befordring efter stk. 1 kan opfyldes ved at henvise eleverne til offentlige trafikmidler eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1 omfatter ikke elever, som i medfør af § 19, stk. 5, eller § 36, stk. 4, undervises i en anden skole end deres distriktskole.

Stk. 6. Amtsrådet kan i særlige tilfælde fravige reglerne i stk. 1.

7. I § 37 ophæves stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Ønskes flere børn optaget, end der er plads til, optages de ældste børn først, medmindre særlige hensyn til de enkelte børn taler for at fravige denne rækkefølge.«

§ 37. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, optages i en børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, eller senere, jfr. § 34, stk. 2. Ønskes flere børn optaget, end der er plads til, jfr. § 15, stk. 3, optages de ældste børn først, medmindre særlige hensyn til de enkelte børn taler for at fravige denne rækkefølge.

Stk. 2. Er der tilmeldt færre børn end 18, skal de ledige pladser tilbydes de børn, som fylder 5 år i tiden 1. januar – 31. juli, og hvis forældre ved indskrivningen har anmodet om barnets optagelse i børnehaveklassen. Reglen i stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

8. I § 38, 2. pkt., ændres »og er der ved skolen oprettet børnehaveklasse, kan barnet inden 3 måneder henvises hertil« til: »kan det inden 3 måneder henvises til børnehaveklasse«.

§ 38. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, optages i 1. klasse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen i klassen. Viser det sig efter optagelsen, at barnet ikke er tilstrækkelig udviklet, og er der ved skolen oprettet børnehaveklasse, kan barnet inden 3 måneder henvises hertil, hvis forældrene ønsker, at det skal fortsætte skolegangen.

9. I § 42 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Kommunen opkræver betaling af forældre for ophold under tilsyn før og efter skoletid, jfr. § 3, stk. 4.«

§ 42. Kommunen kan kræve betaling af forældrene for elever, som deltager i undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3.